

skal gaae ud paa Andet end at faae at vide, hvilke Bøger man har læst, naar den navnlig skal gaae ud paa Dygtighed til en vis Retning i Livet, ikke er en Bønne værd, og at for enhver Livsstilling duer ingen Prøve det Mindste uden den, at man har gjort Prøven i selve denne Stilling. Jeg vil derfor ansee det for at være særdeles vigtigt, at Ingen, hverken fra Seminarierne eller andre Steder, ansættes som virkelig fast Lærer ved en Skole, førend han i nogle Aar har været Hjælpe- lærer og der beviser sin Dygtighed, forsaavidt det kan erfares ved troværdige Vidnesbyrd. Naar det altsaa var saaledes, at Hjælperlærer kunde man blive, hvor man saa var dannet, om det saa var paa Grundtvigs Højskole, saa kunde jeg dog see og sene en lille Smule Lys, saa kunde jeg dog troe, at der var aabnet, om ikke en Vej, saa dog en Sti til det Bedre.

Mugaard: Da jeg forgangen Dag tillod mig at betegne et Lovforslag, der da var under Behandling, som en „Lovstump“, blev jeg af den høitærede Underviisningsminister mødt med den Bemærkning, at det var en ret antagelig eller en „forsvarlig Lovstump“; hvis jeg idag vilde gjøre den samme Bemærkning med Hensyn til det nu foreliggende Lovforslag, saa er jeg overbevist om, at den høitærede Minister kunde have Lyst til at møde med den samme Bemærkning og sige, at ogsaa dette er en ret „forsvarlig Lovstump“. Ja, baade den Lov, der var under Forhandling forgangen Dag, og den, der nu foreligger, kunne, navnlig med Hensyn til det Deconomiske, kaldes ret forsvarlige Lovstumper. Jeg tillod mig ogsaa blandt Andet den Øtring med Hensyn til det da foreliggende Lovforslag, at man skulde tage Seminarierne bort, og denne Øtring af mig mødte den høitærede Underviisningsminister med den Bemærkning, at det vilde være en stærk Modsatning mellem hvad jeg sagde og mellem, hvad der var blevet foreslaaet; han henviste mig til det Lovforslag, der nu er under Behandling, idet han gjorde opmærksom paa — det er hans egne Ord, jeg anfører — at det Savn, som jeg har omtalt at finde Sted ved Seminarierne, „er, saavidt see kan, syldestgjort fra Ministeriets Side“.

Nu skal jeg ikke nægte, at jeg har gjort mig Umage for at opdage Noget i det Lovforslag, der nu foreligger, om der var Noget i det, som talte om Lærernes Dannelse; jeg har, som sagt, gjort mig megen Umage, men har dog ikke kunnet finde Noget. Jeg seer, at Lovforslaget kun er et Forslag til Lov om Lønninger for de ved Seminarierne ansatte Lærere, og jeg finder iblandt Andet i § 5 kunde Ord: „for at sætte trængende og værdige unge Mennecker, der kunne forventes at blive dygtige Lærere, istand til etc.“; men jeg troer dog virkelig ikke, at man deraf vil kunne udele en Berettigelse for Ministeren til at sige, at der i dette Lovforslag er gjort Noget for Lærerdannelsen. Han siger fremdeles i Anledning af den Øtring af mig: „Bort med Skolelærer = Seminarierne!“ — „ja, hvad skal man da sætte istedet derfor?“ Derksom den høitærede Underviisningsminister ikke allerede har tænkt derpaa, saa skal jeg tillade mig at henpege paa Noget, som jeg dog troer, at man kunde sætte istedet derfor. Jeg har allerede gjort opmærksom paa, at man skal give Lærerdannelsen fri, og dette skal jeg ikke videre omtale, da jeg antager, at Enhver vil kunne sige sig selv, hvad jeg har meent dermed; men der er noget Andet, som jeg skal henlede den ærede Ministers Opmærksomhed paa, som han kunde sætte istedetfor Seminarierne, der efter min Mening ere noget forældede; de kunde maastee være berettigede i 1791 og 1792, da de bleve oprettede, men de svare ikke mere til Nutiden. Vil man nemlig, som det blev sagt her igaar, oprette et „Kongeligt preussisk Skolevæsen“, et Statskolevæsen, hvorfor vil man da ikke gaae eet Skridt videre, end man allerede er gaaet? Hvorfor vil man da ikke nedlægge Seminarierne og s. Ex. oprette en pædagogisk Lærestol ved Universitetet? See, dette er Noget, som den ærede Minister dog vil indrømme mig, kan sættes istedetfor Seminarierne. Jeg skal iøvrigt ikke tilraade et saadant Skridt, fordi jeg antager, at det, hvis man gjorde det, vilde være et Skridt til endnu mere at centralisere Skolevæsenet, end det bliver gjennem de tvende foreliggende Lovforslag. Den ærede Minister sagde endvidere: „ja, hvor skal man faae Lærere fra?“